

עבירת ביזה - משמעותה והעונש בצידה

עבירת הביזה נחשבת עבירה חמורה, שהעונש בגינה יכול להגיע עד עשר שנות מאסר. הסיבה לכך שעבירת הביזה נתפסת בעיני המחוקק כחמורה מעבירת גניבה, היא שבנוסף להיותה בלתי מוסרית כעבירת הגניבה, עבירת הביזה מכתימה את טוהר הנשק של חיילי צה"ל ומערערת את המוניטין של צבא ההגנה לישראל. כמו כן, עבירת ביזה יכולה לפגוע בתפקודם המבצעי של הבוזז וחבריו לנשק, לעתים אף עד כדי סיכונם. מהי עבירת הביזה, מה מדיניות הענישה בגין ביזה, אילו נסיבות נחשבות לחמורות ויכולות להביא לעונש כבד, ואילו נסיבות נחשבות לנסיבות מקלות, שיעזרו להפחית את חומרת העונש - על כך ועוד בשורות הבאות.

מהי עבירת ביזה

ככלל, ביזה היא לקיחת רכושו של אדם שבעליו עזבו את ביתם באופן זמני מפאת סכנה כלשהי, או שהם מחוסרי יכולת להתנגד לביזת רכושם מכל סיבה אחרת. ביזה יכולה להתבצע על ידי צבא או חיילים, וכן על ידי אזרחים. בדרך כלל ביזה מתבצעת בשעת קרב, במהלך פעילות בשטח כבוש, בשעת מהומות והפיכות, או באזורי אסון שדייריהם נאלצו להתפנות, כמו במקרים של רעידות אדמה חזקות, שיטפונות ושריפות.

ביזה צבאית יכולה להיות מאורגנת, כחלק ממדיניות המותווית מלמעלה, מתוכננת על ידי חייל או צוות לוחמים, או ספונטנית. אין מחויב שימוש באליומות על מנת שנטילת רכוש של אויבים, תושבי שטחים כבושים, מדינות אויב וכיוצא באלה תיחשב לביזה. בעבר הרחוק נהוג היה שצבא כובש בוזז את רכוש אויביו, אולם בימינו הביזה נחשבת לפשע ולמעשה בזוי שלא ייעשה. אנו נעסוק בסוגיית הביזה הצבאית המתבצעת על ידי חייל או צוות חיילים ועל דעתו וביוזמתו של הבוזז.

ביזה בצה"ל

על פי חוק, כל רכוש הנתפס במהלך מלחמה נחשב לרכוש ממשלת ישראל, ואינו שייך ליחידה או לחיל שתפסו אותו. יתירה מכך, על פי פקודות מטכ"ל ועל פי המשפט הבינלאומי, הביזה אסורה בתכלית האיסור.

סעיף 74 לחוק השיפוט הצבאי קובע: **"חייל שבז ביזה, או שפרץ לבית או למקום אחר כדי לבוז ביזה - דינו מאסר עשר שנים"**.

העונש המרבי על ביזה - עשר שנות מאסר, גבוה באופן משמעותי מהעונש המרבי על גניבה מחייל לדוגמה, העומד על שנתיים מאסר בלבד, ומכאן ניתן להבין עד כמה נחשבת עבירת הביזה לחמורה.

יחד עם זאת, השופטים הצבאיים נוטים להקל בעונשים המוטלים על חיילים שהואשמו בביזה, ובדרך כלל אינם פוסקים יותר מאשר חמישה חודשי מאסר בפועל. מדיניות זו מעוררת ביקורת ציבורית בישראל ומחוצה לה, כאשר

מדובר בעבירות ביזה שבוצעו על ידי חיילים במהלך מבצעים, מערכות או פעילות שוטפת בשטחים. הביקורת המופנית כלפי ישראל בתוצאה מהתנהגות בלתי מוסרית של חיילי צה"ל היא סיבה נוספת לחומרה בה מתייחסים בצבא לעבירת הביזה, ולצורך ליישם ענישה אפקטיבית.

יוער, כי במצבים בהם הרכוש שנגנב הוא "נכס המדינה" או נכס שהגיע לחייל "מכוח עבודתו", חייל נחשב על פי חוק ל"עובד ציבור" ועל כן צפוי הוא להיות מואשם בעבירה של גניבה על ידי עובד ציבור שדינה הוא עד 10 שנות מאסר.

מדוע נחשבת הביזה לעבירה חמורה

ראשית, עבירת הביזה מהווה פגיעה חמורה בערכי מוסר בסיסיים, כיוון שהבוזז מנצל חוסר אונים, מצוקה או היעדרות של בעל הרכוש למען טובתו האישית. מדובר בפעולה צינית ולא הוגנת, המנצלת נסיבות קשות ואומללות לעשיית רווח קל. בנוסף לכך, פעולת הביזה פוגעת בטוהר המידות של חיילי צה"ל, ובכך פוגעת במוניטין של צבא ההגנה לישראל כצבא מוסרי.

ביזה המבוצעת על ידי חיילי צה"ל מכפישה את שמה של ישראל, ומציגה את צה"ל כצבא כיבוש לא מוסרי, ואת ישראל כמדינה כובשת ודורסנית. בנוסף, חייל המבצע עבירות ביזה יכול להשפיע לרעה על נורמות ההתנהגות ועל רמתם המוסרית של חבריו לנשק, ובהקדישו תשומת לב לשלל ולרכוש אותו ניתן לבזוז במקום למשימה שעליו לבצע, החייל מועל בתפקיד שהוטל עליו ועלול לסכן את חבריו.

נסיבות מחמירות

העונשים המוטלים בגין עבירות ביזה משתנים בהתאם לחומרת המעשה ונסיבותיו, כאשר נסיבות מחמירות מחייבות מאסר בפועל. בין הנסיבות הנחשבות חמורות נמצאות:

- שווי הרכוש שנבזז עולה על 500 ₪.
- הרכוש הוא בעל ערך תרבותי, היסטורי, מקצועי, דתי או אישי מיוחד.
- הביזה התבצעה על ידי מספר חיילים.
- הרכוש נבזז תוך שימוש בכוח, אלימות, אכזריות או השפלה של בעל הרכוש.
- הביזה התקיימה במהלך מתוכנן ומתוכם.
- נסיבות ייחודיות המדגישות את חומרת המעשה, כמו מצבו הבריאותי וגילו של הקורבן, זהותו של הקורבן, דרגתו של העבריין ואופי הפעולה הצבאית במהלכה התבצעה הביזה.

נסיבות מקלות

ביזה בנסיבות מקלות יכולה להסתכם בקנס כספי וללא מאסר. בין הנסיבות המקלות:

□ שווי הרכוש שנבזז אינו עולה על 500 ₪ .

□ לא התקיימה אף אחת מן הנסיבות המחמירות הרשומות לעיל.

□ הבוזז הביע חרטה ו/או השיב את הרכוש לבעליו.

□ המעשה התרחש לפני זמן רב.

הרשעה בביזה

הרשעה בעבירת ביזה, גם אם אינה כרוכה במאסר, נחשבת לאישום בעבירה פלילית, ומשאירה רישום פלילי שעלול לפגוע בעתידו של המורשע גם לאחר שיסיים את שירותו הצבאי ויצא לחיים האזרחיים. בנוסף לכך, עבירת הביזה נחשבת לפשע על פי תקנות האג וז'נבה, ומי שנמצא אשם בביזה יכול למצוא עצמו בעתיד עומד למשפט בפני בית דין בינלאומי.

חשיבותו של ייצוג משפטי הולם

כפי שניתן להבין מן הנאמר לעיל, לאישום בעבירת ביזה יכולות להיות השפעות מכריעות על חייו של הנאשם, הן במהלך שירותו הצבאי והן לאחריו. משום כך, בכל מקרה בו חייל נחשד בביצוע עבירת ביזה יש לפנות ולהיוועץ עם עורך דין צבאי מנוסה. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך.

בנוסף, עורך דין מנוסה המכיר את החוק הצבאי על בוריו יוכל להקל באישומים, להפחית את העונש שיוטל על החשוד ובמקרים מסוימים למנוע מאסר. עבירת הביזה נחשבת לפשע חמור ואין להקל בה ראש. ככל שתקדימו לפנות לעורך דין מנוסה, כן ייטב.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל.

במידה וזומנת לחקירה במצ"ח או שהוגש נגדך כתב אישום בעבירת ביזה בצבא, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו

19/05/2022

077-5006206

052-6885006

עבירת ביזה - משמעותה והעונש בצידה

בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית.
הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.